

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), MAY 18, 1945

KUPUJTE VOJNE BONDE!

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

KUPUJTE VOJNE BONDE!

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglašje v tem listu so uspešni

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

ŠTEVILKA (NUMBER) 116

V Trstu je vse mirno; Tito predlaga kompromis na Koroškem

Bodoča borba proti nacistom v Nemčiji

MONAKOVO, 14. maja (O. N. A.) — Mnogi ameriški vojni zavezniki vojaške vlade resno razpravljajo o možnosti, da se utegnejo močne skupine nacistov, ki so trenutno pregnani "pod zemljo," odkrito vriniti ali prita-
no vihotapati v administraciji poveljnih Nemčije. Ta
se je pojavila po raziskovanju v nekaterih predelih
Nemčije, kjer so do pred kratkim vladali najbolj trdi na-
cistični vodje.

V skladu z nedavno izrečeni-
mi naznanjenimi vojnimi sekretar-
ji Stimsona se je izrazil tudi
en najvišjih uradnikov zavez-
niške vlade v Nemčiji, da bo le
najboljša vojaška vlada" po-
večja zaveznikom, da izkore-
ni nacizem v Nemčiji in ob-
konec vzbude v nemških dušah
neki poželenja po demo-
kratičnih vladnih metodah.

Nacistično podtalno gibanje se nadaljuje

Zastor cenzure pa zakriva lov
na znamenite nacistične prvake,
o katerih prevladuje mnenje, da
se še vedno skrivajo v Nemčiji.
Ogromno je delo, posvečeno se-
znamom nemških arhivov in is-
kanju v vseh mogočih skrivali-
ščih. Častniki informativne služ-
be zasledujejo vsa mogoča pota,
ki bi utegnili privedi do odk-
ritja velikih vojnih zločinov.

Mnenje prevladuje, da je
Heinrich Himmler v trenutku,
ko je postal jasno, da je Nem-
čija izgubljena, ustanovil pose-
ben oddelek za nacistično delo-
vanje po porazu. Enote izvežba-
nih podtalnih agentov so se
skrile in imajo vsa potrebna de-
narna in druga sredstva za svo-
je delovanje.

Novi grobovi

JOSEPH TOMŠIČ (TOMAS)

Po dvo-
tedenski bolezni je v
svojem domu Joseph
(Tomas), star 65 let,
na 10724 Olivet Ave.
bil iz vasi Klečet, fara
pri Žužemberku, odko-
prišel v Cleveland pred
let. Pri New York Central
je delal 40 let. Tukaj
soprog Rose, rojeno
sina Pfc Edwarda, ki
je v Nemčiji, in Henryja,
star 12 let, in brata Antona,
star 10 let, pa dva brata.
Vsi so bili v vojni službi.
Vojna je bila za njega
velika žalost. Pogrebne
opombe: "Vojna je bila
velika žalost, vendar je
bila tudi velika čast."

VALENTINE TURK ST.

Danes zjutraj je v
Glenville umrl Valentine
Turk, star 66 let, stanujoč na 6708
W. 12th Ave. Pogreb
oskrbuje Zeleni v sinovi
pogrebni zavod. Podrobnosti
bomo poročali.

Polagoma olajšajo

Medtem ko se iz nekaterih
delov delo zadnji čas zopet oži-
vijo v Clevelandu vsled voj-
ne restrikcij gradnja stoji sko-
pota, da bodo zvezne oblasti
tukaj začele olajševati to-
ne restrikcije. V Wash-
ingtonu je bilo včeraj naznanje-
no, da se je čakalna doba za do-
vo prednosti pri naročilih za
material skrčila za štiri tedne.
V kratkem pa se celo priča-

Naciji so imeli zaroto, da umorijo gen. Eisenhowerja

PARIZ, 17. maja. — Danes
je zavezniki glavni stan odkril,
da so naciji tekom zime skovali
zaroto za umor gen. Eisenho-
werja. Vest o zaroti, katera je
delala zavezniki vojaškim ob-
lastim veliko skrb tekom vseh
zimskih mesecev, je bila danes
prvič obelodanjena, ko je bil za-
jet nemški polkovnik Otto Skorzeny,
ki je rodom Avstrijec.

Polk. Skorzeny je 35 let star
in je bil eden glavnih agentov
gestapovskega šefa Himmlerja.
Zajeti nacijec, ki je pravcati
velikan po postavi — je namreč
6 čevljev in 4 palce visok, je bil
vodja skupine nemške padalne
pehote, ki je lanskega septem-
bra rešila Benita Mussolinija iz
zavezniki rok. Sedaj so ga
ameriške sile zajele v dolini reke
Arl v Avstriji.

Zarotniki so bili večji angleške-
ga jezika

Skorzeny je bil načelnik izbra-
ne skupine nacističnih atentator-
jev, katerih delovanje je bilo iz-
vor nemalo skrbi za zavezniki
kroge tekom lanske zimske
ofenzive v Ardenih, kajti znano
je bilo, da je bila ta skupina iz-
brana, da umori gen. Eisenho-
werja.

Naciji so za izvršitve te zaro-
te organizirali posebno šolo, v
kateri so se trenirali pustolovski
značaji, ki so bili vsi večji an-
gleščine z britskim ali ameriš-
kim naglasom. Vsa zaplenjena
ameriška oprema in uniforme so
bile poslani v to šolo, in na ta
način je bil formiran poseben
bataljon, ki je imel izvršiti at-
entat na Eisenhowerja.

Gen. Eisenhower je te dni
obiskal London, kjer so mu pre-
bivalci prirejali ovacije, kjerko-
li se je pojavil.

Jones & Laughlin Co. livarna na Lakeside Ave. bo zaprla vrata

Otis Steel Co., ki lastuje staro
Jones & Laughlin Co. livarno na
Lakeside Ave., je včeraj nazna-
nila, da bo livarna po izvršitvi
naročil, ki jih ima sedaj na ro-
kah, za vselej zaprla vrata. Tam
dela kakih tisoč mož. Prva sku-
pina, broječa 350 mož, bo od-
slovljena čez pet tednov, nakar
bodo stopnoma odslovljeni
ostali.

Na sestanku, katerega so se
udeležili zastopniki CIO unije in
vladnih agencij, je bilo rečeno,
da bodo vsi dobili drugo delo,
bodisi tukaj ali kje v bližini
Clevelanda. Če se bo to uresni-
čilo ali ne, bo seveda pokazala
bodočnost.

Ob istem času, ko je Otis Steel
Co. sklenila zapreti livarno na
Lakeside Ave., pa je bilo nazna-
njeno, da bo povečala svoje ob-
rate v Riverside Plant, za kar
bo potrebovala tri milijone dolar-
jev. Z delom se bo pričelo v krat-
kem.

MLAD. ZBOR SDD

Starše otrok, ki bodo v nede-
ljo nastopili z Mladinskim pev-
skim zborom Slovenskega delav-
skega doma na programu v
West Parku, se opozarja, da ako
nameravajo iti z njimi, naj bodo
pred Slovenskim delavskim do-
mom točno ob 1:30 uri popoldne.

REPUBLICANCI NAPADAJO PO-MOČ ZA RUSIJO

Zahtevajo, da se pošiljatve blaga Sovjetski uniji takoj ustavijo

WASHINGTON, 17. maja
— Republikanci v senatu so
danes napadli administracijo,
ker še vedno pošilja lend-
lease material v Rusijo, da-
siravno slednja do danes še
ni napovedala vojne Japon-
ski.

Senator Taft iz države Ohio je
zahteval, da se vse pošiljatve v
Rusijo takoj ustavijo razen
onih, ki so bile že naročene in
onih, ki so namenjene za ruske
čete, ki držijo na pozorišču pol-
milijona Japoncev na meji Man-
džurije.

Namen kongresa zlorabljen, pravijo republikanci

V istem tonu sta govorila tu-
di republikanska senatorja
Bridges iz New Hampshire in
Bushfield iz South Dakote, ki
sta rekla, da se je administraci-
ja izneverila obljubi, da se lend-
lease pošiljatev ne bo rabilo za
povojno rehabilitacijsko delo.

Bridges je proti državnemu
departamentu naperil obtožbo, da
skuša preiščeno nadaljevati
lend-lease pošiljatev pod pretve-
zo vojaške situacije, ki nima več
zveze z vojno v Evropi.

Senator Taft je izjavil, da je
upravitelj lend-lease pošiljatev
Leo T. Crowley kongres zagoto-
vil, da se takih pošiljatev ne bo
rabilo za delo obnove, in da je
državni department očividno šel
preko njegove glave ter s tem
prelomil besedo, ki je bila dana
kongresu.

Taft ni nasproten posojilu za Rusijo

Taft je dalje rekel, da je pre-
pričan, da se večji del pošiljatev,
ki gredo sedaj v Rusijo, Franci-
jo in Holandsko, rabi za obnovo,
in da se bo zadeva temeljito pre-
iskala, kadar bo administracija
prišla pred kongres s prošnjo za
nadaljni denar.

Oba, on in senator Bridges,
sta dejala, da bi se vprašanje
povojnih kreditov moralo obrav-
navati ločeno, in Taft je dostav-
il, da nima nič proti temu, ako
se Rusiji želi dati posojila.

(Znano je, da so gotovi ameriški
funkcionarji takoj po kapitu-
laciji Nemčije izdali na svojo
roko povelje, da se ladje z mate-
rialom za Rusijo, vrnejo v ameriške
luke, kar pa se ni zgodilo, ker
je predsednik tozadevno povelje
preklical.)

Pucel za župana?

Včeraj se je v političnih kro-
gih v Clevelandu razširila go-
vorica, da bo dolgoletni council-
man 10. varde Edward Pucel
prihodnji teden naznanil svojo
kandidaturo za župana, kar bi
pomenilo, da bo imel župan Bur-
ke opozicijo v svoji lastni
stranki.

Delo obnove v Dončevi kotlini v polnem razmahu

MOSKVA—(O.N.A.) — Delo
obnove v ogromnem industrj-
skem okraju Dončeve kotline,
katerega so Nemci takoj temelji-
to porušili, napreduje s toliko
brzino in uspehom, da bi jo bili
ruski inženirji smatrali sanjavo
in viziojnarno, ako bi jo bil kdo
napovedal še pred dobrim letom
dni.

Tam, kjer so bile pred dvemi
leti samo razvaline, mrtev svet,
delajo zdaj že s polno paro
ogromne instalacije premogov-
nikov in tovarnih orodja. Dolge
kače vagonov prihajajo in odha-
jajo, do vrha natovorjene s pre-
mogom, koksom in jeklom. Tri-
stošestdeset preplavljenih pre-
mogokopov je zopet v obratova-
nju, veliko število jeklarn in li-
varen tomaževih peči in tovarnih
koksa bruha svoj dim v zrak
tam, kjer so se razprostirale
pred nekaj meseci same puste
razvaline in pogorišča.

Mesec za mesecem poskakuje-
jo številne produkcije. Tovarna
za železo in jeklo "Jenakjevo"
prideluje 12,000 ton na mesec
več kot je bilo računano pred
letom dni, da bo producirala—več
kot 6,000 ton preko tega, kar je
pridelala leta 1940. Ta slučaj je
značilen za zamah, s katerim
napreduje okraj.

Kratke vesti

BURMA BO PO VOJNI DOBILA SAMOUPRAVO

SAN FRANCISCO, 17. maja.
— Tukaj je bilo danes nazna-
njeno, da bo Velika Britanija
po vojni dala Burmi polno sa-
movlado v okvirju britskega
imperija. Naznanilo je objavila
na konferenci Združenih nara-
dov britska informacijska služ-
ba.

ROOSEVELTOVA PODOBA NA NOVI DESETICI

WASHINGTON, 17. maja. —
Danes je bilo naznanjeno, da bo
zakladnica v kratkem začela iz-
delovati nove desetice s podobo
pokojnega predsednika Roose-
velta, čigar slika se bo nahajala
tudi na novi seriji vojnih
bondov.

MAX SCHMELING BIL ZAJET V HAMBURGU

LONDON, 17. maja. — Tu-
kaj je bilo danes poročano, da
so angleške čete v Hamburgu
našle bivšega svetovnega bok-
sarskega prvaka Maksa Schme-
linga, ki je svoj čas služil pri
nemški padalni pehoti.

MOSKVA SMATRA, DA JE POTREBNA NOVA KONFERENCA

LONDON, 17. maja. — Po-
ročilo iz Moskve pravi, da so
sovjetski krogi spoznali, da je z
ozirou na poslabšanje politične
situacije v Evropi postalo nu-
jno potrebno, da se čim preje
snide nova konferenca velike
trojice.

SOCIALISTIČNI KLUB

Seja Socialističnega kluba št.
49 JSZ se vrši v nedeljo, 20. ma-
ja v Slovenskem delavskem do-
mu na Waterloo Rd., ob 10. uri
zjutraj. Članstvo je prošeno, da
se udeleži polnoštevilno.

Vsa napetost v Trstu je izginila; izkladanje zalog v luki gre nemoteno naprej

TRST, 17. maja—Britske čete in jugoslovanski parti-
zanski vojaki so nocjo stali rama ob rami na straži okrog
važnih poslopij v tem kontroverznem mestu, medtem ko je
spor radi pripadništva Trsta, katerega zahteva maršal Tito
za Jugoslavijo, postal predmet diplomatskih razgovorov.

Napetost, ki je vladala v Trstu pred tednom dni, potem
ko so ga okupirale jugoslovanske čete, je popolnoma iz-
ginila.

Kot izgleda, sta not, kateri sta poslali v Belgrad ame-
riška in britska vlada, očistili ozračje, in zavezniki zaloge
za okupacijske sile v severni Italiji in Avstriji teko nemo-
teno skozi tržaško pristanišče.

JUGOSLOVANI NA KOROŠKEM PRIPRAVLJENI SPREJETI BRITSKO KOMANDO, IZJAVLJA TITO

BELGRAD, 16. maja (Zakasnjeno)—Maršal Tito je
danes Zedinjenim državam sugestiral, da naj bi se jugo-
slovanskim četam dovolilo ostati na svojih sedanjih polo-
žajih v okupaciji Koroške, in da so v takem slučaju Jugos-
lovani pripravljene sprejeti komando feldmaršala Sir Har-
olda Alexandra, vrhovnega poveljnika zavezniki sil v
Sredozemlju.

Ta kompromisna sugestija je bila podana v odgovor
na dve not, kateri je izročil vladi maršala Tita ameriški
poslanik Richard C. Patterson, v katerih je bilo poudarjeno
ameriško stališče, da bi se meje ne smele spreminjati s
silo, dokler o njih ne poda odločitev mirovna konferenca.

Zed. države so tudi pozvale Jugoslavijo, da umakne
svoje čete iz Trsta in ostalih delov Julijske krajine, toda
o tem ni Tito v svojem odgovoru ničesar omenil.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

AMERIKANCI NAŠLI PRESTOLICO OKINAWA RAZDEJANO IN PRAZNO

GUAM, 18. maja. — Tu-
kaj je bilo danes uradno na-
znanjeno, da so ameriški
marin v četrtek zavzeli
mesto Naha, glavno mesto
otoka Okinawa, ki je bilo
najdeno popolnoma razde-
ljano in prazno. Japonci so
iz prestolnice pobegnili,
predno so dospeli tja ame-
riške sile.

Na vzhodnem krilu so
ameriške čete vprizorile ne-
naden napad brez vsake ar-
tilerijske priprave ter za-
vzele položaje na višinah,
ki dominirajo mesto Ishimi
na južno-centralnem Okina-
wawa.

Bellaire, O. — Bargareta Žu-
vela je bila obveščena, da je 19.
aprila v bolnišnici v Franciji
umrl njen mož S/Sgt. Tony G.
Zuvela, star 27 let. Podlegel je
ranam, katere je dobil 12. aprila
v Nemčiji. Služil je v sedmi
armadi nad dve leti in preko
morja čez leto dni. Prej je bil
dvakrat ranjen in odlikovan s
plavim srcem. Poleg staršev in
drugih sorodnikov zapušča 20-
letno ženo in 15 mesecev staro
hčerko in živita pri njenih star-
ših, družini Joseph Gorshe.

Barberton, O. — Nedavno je
umrl po enotedenski bolezni
pljučnici Frank Kramar, star
62 let in doma iz Iga pri Ljub-
ljani. Zapušča dve poročeni hče-
ri. Spadal ni k nobenemu slo-
venskemu društvu.

Detroit. — Tukaj je naglo
umrl za srčno hibo John Ber-
liss, član SNPJ in večletni pevo-
vodja pevskega zbora Svobode.
On se je zelo zanimal za petje
in glasbo in iz nemščine je pre-
vedel več operet in pesmi. Star
je bil 63 let. Zapušča ženo, po-
sinovljena in posinovljenko. —
Radi družinskih razmer si je
končal življenje Anton Stefanič,
star 45 let in doma iz vasi Zapu-
dije pri Črnomlju. — Thomas
Zmaljevič se nahaja v Fordovi
bolnišnici.

Duluth, Minn. — V bolnišni-
ci St. Mary se nahaja J. Debe-
ljak, ki ima trgovino v Duluthu.
— Istotam se nahaja 72-letni
Jakob Kump iz Kwatina. — Ze-
dalj časa je v isti bolnišnici tudi
rojak Sušnik.

Strabane, Pa. — V Nemčiji je
padel 31. marca Albert J. Mar-
tinič, star 19 let in rojen v
Strabanu. Zapušča starše, bra-

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

AMERIKANCI NAŠLI PRESTOLICO OKINAWA RAZDEJANO IN PRAZNO

GUAM, 18. maja. — Tu-
kaj je bilo danes uradno na-
znanjeno, da so ameriški
marin v četrtek zavzeli
mesto Naha, glavno mesto
otoka Okinawa, ki je bilo
najdeno popolnoma razde-
ljano in prazno. Japonci so
iz prestolnice pobegnili,
predno so dospeli tja ame-
riške sile.

Na vzhodnem krilu so
ameriške čete vprizorile ne-
naden napad brez vsake ar-
tilerijske priprave ter za-
vzele položaje na višinah,
ki dominirajo mesto Ishimi
na južno-centralnem Okina-
wawa.

Bellaire, O. — Bargareta Žu-
vela je bila obveščena, da je 19.
aprila v bolnišnici v Franciji
umrl njen mož S/Sgt. Tony G.
Zuvela, star 27 let. Podlegel je
ranam, katere je dobil 12. aprila
v Nemčiji. Služil je v sedmi
armadi nad dve leti in preko
morja čez leto dni. Prej je bil
dvakrat ranjen in odlikovan s
plavim srcem. Poleg staršev in
drugih sorodnikov zapušča 20-
letno ženo in 15 mesecev staro
hčerko in živita pri njenih star-
ših, družini Joseph Gorshe.

Barberton, O. — Nedavno je
umrl po enotedenski bolezni
pljučnici Frank Kramar, star
62 let in doma iz Iga pri Ljub-
ljani. Zapušča dve poročeni hče-
ri. Spadal ni k nobenemu slo-
venskemu društvu.

Detroit. — Tukaj je naglo
umrl za srčno hibo John Ber-
liss, član SNPJ in večletni pevo-
vodja pevskega zbora Svobode.
On se je zelo zanimal za petje
in glasbo in iz nemščine je pre-
vedel več operet in pesmi. Star
je bil 63 let. Zapušča ženo, po-
sinovljena in posinovljenko. —
Radi družinskih razmer si je
končal življenje Anton Stefanič,
star 45 let in doma iz vasi Zapu-
dije pri Črnomlju. — Thomas
Zmaljevič se nahaja v Fordovi
bolnišnici.

Duluth, Minn. — V bolnišni-
ci St. Mary se nahaja J. Debe-
ljak, ki ima trgovino v Duluthu.
— Istotam se nahaja 72-letni
Jakob Kump iz Kwatina. — Ze-
dalj časa je v isti bolnišnici tudi
rojak Sušnik.

Strabane, Pa. — V Nemčiji je
padel 31. marca Albert J. Mar-
tinič, star 19 let in rojen v
Strabanu. Zapušča starše, bra-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$5.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1916 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

William Winter (O. N. A.):

DELEGAT RDEČE KINE V SAN FRANCISCO

Komunistična partija Kine je zastopana na konferenci v San Francisco. Njen predstavnik je prijazen, srednje star, dobrovoljen Kitajec, po imenu Tung Pi-Wu. Tung si prizadeva, da bi objasnili Amerikancem cilje in politične smernice svoje stranke.

Stranke, ki niso vključene v Kuomintang, so v San Francisco v manjšini, tako da Kuomintang odloča o vsem na podlagi svoje večine pri glasovanju. Kljub temu pa pravi Tung, da je srečen, da je prišel v San Francisco, ker mu daje to priliko, da razčisti vsaj do neke mere napačne vtise, ki so se razširili v Ameriki glede kitajskih komunistov. Pregled tega, kar pripoveduje Tung, je v kratkih besedah naslednji:

Teoretično ni v ideologiji kitajskih komunistov ničesar, kar bi jih bistveno ločilo od komunistov v drugih deželah. Njih cilj je, da sezidajo svobodni svet, v katerem naj izgine vojna in izkoriščevanje, in skrb za golo življenje. To mora biti v bistvu cilj človeškega napredka, pravi Tung, a kitajski komunisti so se namenili, da izvedejo ta cilj na Kitajskem.

Toda razmere v Kini so zelo različne od razmer v drugih deželah sveta. Postopek mora biti zategadelj tudi popolnoma drugačen. Kina je strašno zaostala, tako v gospodarskem kot v političnem pogledu. Tam ni demokracije, niti načrtov za gospodarski podvig dežele. Prvi cilj mora biti vsled tega, da se doseže demokratična vlada in dvigne standard življenja ljudstva.

Kitajski komunizem je različen od socialistične demokracije v Sovjetski uniji, ker so razmere povsem drugačne, pravi Tung. Teh dveh sistemov ne velja zamenjavati.

V onih predelih Kine, v katerih vladajo komunisti, ni nobenih veleposestnikov. Večina ljudstva se preživlja kot delavci ali mali kmetje. Uživajo pa popolno svobodo govora, pisanja in shodov, svobodo vere, volitev in vse druge demokratične pravice.

Komunistična partija ne dominira političnega življenja v teh krajih, temveč se strogo drži načela "tretjine," kar pomeni, da je razmerje med komunisti in ne-komunisti v javnih službah 1:2, po en komunist na dva ne-komunisti. Pri volitvah pa niti komunisti sami niso prisiljeni, da bi volili svojega kandidata, in češče tudi dejansko glasujejo proti njemu. V pogledu poljedelstva je poglavitni cilj sedanje vlade, da zniža najemno zemljišče, ki je ogromna, in iznosi približno 60% sem in tja pa tudi 80% vsega pridelka — tako da ostane kmetu-najemniku, ki je delal in se potil, le zelo malo. Tudi posojila si prizadeva komunistična stranka napraviti manj pogubna. Povprečne obresti so več kot 24% na leto, tako da po komaj treh letih posojilo poskoči za 100%.

Po vojni nameravajo komunisti temeljito preurediti te razmere, v katerih gredo skoro vsi plodovi dela posestnikom zemlje. Preobrat se mora izvršiti mirnim potom, pravi Tung, in sicer tako, da bo narod sam odločal o tem, kaj hoče. Dokler pa traja vojna, se je treba zadovoljiti s tem, da se zniža breme narodu, v kolikor pač mogoče.

Na vsem komunističnem ozemlju so bile ustanovljene zadrage, in sicer zadrage konzumentov in producentov, ter so v veliki meri povečale pridelok. V pokrajini Yenan dela skoro vsa vojska od časa do časa na polju, da pomaga kmetom.

Od komunistov kontrolirana ozemlja imajo skupno prebivalstvo od skoro 95 milijonov ljudi. Armada šteje preko 900.000 mož. Oprema teh čet so puške in strojnice,

toda, ker ni nobenih dobav iz zunanega sveta, so mnoge teh čet le slabo opremljene in oborožene. To je redna armada. Poleg nje so še milične čete, ki štejejo preko 2.200.000 mož. Te čete so rezerva, ki se začasno le vežba, ter poseže v boje le, ako je njihovo domače ozemlje napadeno. Obseg armade ni bil povečan, ker primanjkuje orožja. Cilj teh oboroženih sil pa je, po besedah Tunga, pobijanje Japoncev.

Investicije ameriškega kapitala bi bile dobrodošle, in bi bile tudi pod zaščito vlade. Komunistične oblasti so besne le proti veleposestnikom in oderuhom. Ta komunistična partija ni protikapitalistična, temveč le proti izkoriščevanju. Ona zahteva za narod demokratičnih pravic in obtožuje Kuomintang, da je diktatoričen.

Urednikova pošta

O prireditvi dramskega društva Anton Verovšek

Tem potom naj bo izrečena v imenu trpečega naroda v starem kraju najlepša hvala vsem, ki ste pomagali na en ali drug način do lepega uspeha. Udeležba je bila povoljna, za kar najlepša hvala občinstvu.

Nadalje najlepša hvala vsem delavcem, ki ste pomagali na en ali drug način, da se je cela stvar izvršila v lepem redu. Ne bom po imenu imenoval posameznikov, ker bi vzelo preveč prostora. Hvala vsem skupaj.

Hvala tudi Mrs. Nežiki Kalan in Steve Bartel, ker sta darovala vsak po en dolar v blagajno. Kakor je vam znano, bo ves čisti dobiček te prireditve izročen naši postojanki št. 48 SANS za pomoč našim siromakom v starem kraju.

Kakor hitro bomo imeli zaključene račune, se bo izročil denar na pristojno mesto in poročano bo koliko je bilo čistega dobička. Priporočam tudi drugim društvom, da se zavzamejo za to potrebno stvar. Na ta način se da napraviti precej za naše trpeče brate.

John Zaic, predsednik.

Zahvala

Pevski zbor "Slovan" si šteje v dolžnost, da se najlepše zahvali vsem, ki so pomagali pri proštemu koncertu.

Hvala sledečim, katerih imena so bila pomotoma izpuščena iz programov:

Dolgan Hardware, Anton Skufca, John Sesek, 1921 Shawnee Ave., Paper Hanger; Dr. A. F. Vichick, 791 E. 185 St.; Dr. William Rottar, 829 E. 185 St.; Northeast Sales and Service, 819 E. 185 St.; Charm Dress Shop, 827 E. 185 St.; Cass Drug Store, 783 E. 185 St.; Real Hardware Co., 727 E. 185 St.

Posebna hvala Franku Česnu za govor, ki ga je podal, ter Math Intiharju za pomoč.

V blagajno so prispevali: John Mevla \$10.00; Frank Podboršek \$3.00 in Mary Knez \$2., za kar se jim izreka iskreno zahvala.

Odbor.

Domača fronta

Prodaja avtomobilov po maksimalnih cenah

Washington. — Office of Price Administration je naznanil, da morajo osebe, ki v oglašitvah ponujajo na prodaj stare osebnosti avtomobile, bodisi v dnevnikih ali drugih publikacijah, navesti v svojem oglasu: Kakšen voz je, leto modela, tip modela, ceno, za katero je na ponudbo, ter izjavo, da je cena "v skladu z maksimalno ceno OPA".

Ta določba je stopila v veljavo z dnem 9. maja 1945. Njen cilj je, da pomaga izvesti določbe glede maksimalnih cen rabljenih avtomobilov. Lastniki avtomobilov, ki žele objaviti oglašitve za prodajo, morajo izvedeti lokalno OPA maksimalno ceno dotičnega avtomobila, ako po telefonu vprašajo svoj lokalni War Price and Rationing Board.

Zaloge bencina so narasle

Washington. — Deputy Petroleum Administrator Ralph K. Davies, je naznanil, da so bile navzlic izredno težkim transportnim razmeram zaloge bencina začasno povečane vzdolž atlantske obale, tako da bodo zadostovale povpraševanju, ki ob tem letnem času običajno naraste.

Nova znamka za čevlje

Washington. — Office of Price Administration naznanja, da bo stopila v veljavo nova znamka za čevlje, na podlagi katere si bo mogel vsak posestnik knjižice za racioniranje kupiti en par čevljev od 1. avgusta naprej.

Dajte čistiti svoje peči in kurjavo na olje zdaj

Washington. — Olje, ki bo na razpolago za kurjavo prihodnje zimo, bo najbrže nekoliko težje kot ono, ki je bilo na razpolago preteklo zimo, je poročal konzumentom Ralph K. Davies, Deputy Petroleum Administrator, v svojem pozivu, naj tekem prihodnjih mesecev gledajo na to, da bodo njihove naprave za kurjavo v čim najboljšem stanju. Čiščenje peči in "burnerjev" je vedno priporočati, tako z ozirom na ekonomijo in prijetnost kurjave: Toda zdaj, ko ima vojna različne neugodne posledice na kakovost olja za kurjavo, je poudaril, je postalo prepotrebno — v nekaterih slučajih bo treba celo preurediti nekatere naprave, da se jih prilagodi sedanjemu olju.

Odkritje Sibiline votline

Kdorkoli je drgnil svoje hlače na klopih gimnazije, pozna tisti del VI. speva "Eneide", v katerem daje Vergil govoriti Sibili, ki prerokuje ustanovitev Rima in srečo tega mesta. Spev podrobno opisuje Sibilino votlino v grškem mestu Kumi v Kampaniji.

Kuma obstoji še danes in že nekaj let izkopavajo arheologi v njej. Ta izkopavanja so nam rekonstruirala zelo točno akropolo v dobi, ko se vrši Vergilov spev.

Od 1. 1925 so arheologi izkopali ostanke Apolonovega svetišča in odkrili kraj, kjer je stalo Jupitrovo svetišče. Poleg tega so našli kakšnih 700 km dol predor pod kumanskim gričem,

ki poteka od vzhoda proti zapadu in je dovolj širok za cesto. Vhod mu je velika dvorana in po vsem predoru so našli nosilce, ki so služili za svetilke. Na obeh straneh predora se odpirajo v ognjeniško kamenino vsekane dyorane. Našli so tudi vodnjake, ki so zbirali vodo.

Izvor tega podzemskega prehoda je neznan. Arheologi so izrekli domnevo, da so ga zgradili ali vsaj izpopolnili v dobi državljanskih vojn; Oktavijan in Agripa naj bi ga bila zgradila, da bi si olajšala transporte vojnih trum. To je mogoče, a ni gotovo.

Po drugi domnevi naj bi bila neka zveza med Vergilovim spevom in tem podzemskim hodnikom, ki se cepi na vse strani. Dolgo časa so menili, da je tu Sibilina jama — toda resni arheologi niso nikoli verjeli brez pomislekov v to legendo. V resnici je tudi malo težko spoznati v tem predoru okolje, ki ga opisuje Vergilov VI. spev.

Znameniti italijanski arheolog prof. Maiuri se je pred časom odločil, da reši to uganko in je začel sistematično raziskovati grič, na katerem je stala kumanska akropola. V kratkem času je uspeh kronal njegovo delo. Ves grič je prelučnan od jam in podzemskih hodnikov. Kakor so poročali listi, je našel prof. Maiuri nekoliko korakov od predora v kumanskem griču tudi Sibilino votlino. Rastlinje je bilo popolnoma zaskrilo vhod in ni čudno, da je dozdaj niso odkrili. Del vhodne dupline so bili kumanski vinogradniki izkoristili kot shrambo za svoje orodje. Za to shrambo se odpira hodnik, ki ima v prerezu trapezno obliko, kakršno najdemo prečestokrat v hodnikih podzemskih grobnic.

Ta hodnik je dolg najmanj 120 m in na obeh straneh se odcepi od njega 12 drugih hodnikov, ki so bili napolnjeni z ruševinami. Arhitektura tega novega predora je tipično grška. Končuje se v podzemskem svetišču, ki ima obliko križa. To svetišče je popolnoma takšno, kakor ga opisuje Vergil.

Dva meseca je trajalo, da so očistili glavni hodnik in vseh 12 stranskih hodnikov razvalin. Potem so prešli na očiščenje svetišča, ki ustreza natančno tudi opisu nekega anonimnega krščanskega pisatelja iz 4. stoletja. V času tega opisa je bila Sibilina votlina podzemska bazilika novi veri.

Ko je prof. Maiuri odkril votlino, je kmalu ugotovil nje podvodne namene. Eden izmed četvorice križnih delov je bila celica, kjer je Sibilina izgovarjala svoje prerokbe. Drugi del je bila spalnica, kajti našli so v njej vdolbino, kjer je nekoč stala postelja. Tretji del pa je bil po vsej priliki samo za ventilacijo. Svetišče je moralo biti nekoč zaprto z vrati, ker so našli sledove tečajev.

Četrty del križa je bil samo podaljšek hodnika, ki je vezal votlino z vnanjim svetom. Na površju griča je našel Maiuri v enakih presledicah celo vrsto vboklin v tleh, ki so morale nekoč služiti Sibilinemu podzemlju kot okna. Svetišče spominja po svojem slogu popolnoma na mikensko in kretska dobo.

KUPUJTE VOJNE BONDE

Nemci strmijo

Nemški civilisti, ki delajo za britsko armado, strmijo v nebo, ko vidijo velikanske roje zvezniške zračne sile na poletu na Berlin. Bil je čas, ko so verjeli Goeringu, ko je Nemce zagotavljaj, da Luftwaffe ne bo nikoli dopustila, da bi bombe padale na nemška mesta, ampak tisti čas je že davno minul.

Rak—največji ubijalec

Na podlagi zdravniških podatkov bo v Zedinjenih državah letos umrlo vsled raka do 165.000 oseb. Izmed teh 165.000 oseb, bi si najmanj 55.000 oseb ohranilo življenje a ko bi obiskale svojega zdravnika ob pravem času in sledilo zdravljenju.

Najvažnejši faktor pri zdravljenju raka je, to da se bolezen izsledi čimprej ob prvih znakih, in potem, da se začne z zdravljenjem. Glasom zdravniške vede, je rak danes najhujši ubijalec moških. A vseeno bi lahko ena tretjina onih, ki vsled raka umrejo, ostala pri življenju.

American Cancer Society je organizacija, ki se bavi s proučevanjem te bolezni, je pred nedavnim izdala sledeča pojasnila:

- "Rak ni nalezljiv
- Rak ni bolezen krvi
- Raka ne povzročuje nemoralno občevanje
- Rak ni podedovan."
- Omenjena organizacija ima svoj urad na 314 The Arcade, v Clevelandu.

Nova Trinerjeva tovarna

Joseph Triner Corporation, izdelovalnica Trinerjevega grenkega vina že nad 58 let, je že davno prerasla svojo tovarno, ter se je pred kratkim preselila v nove in večje ter bolj moderne prostore na 4053 do 4059 West Fillmore St., Chicago 34, Ill.

Korporacija Joseph Triner je pod osebnim vodstvom Col. Joseph Trinerja, veterana prve svetovne vojne, ki je z odliko tudi služil v sedanji vojni, in sicer je bil dodeljen k diviziji kemičnega vojskovanja izza oktobra 1941.

Col. Triner se je udeležil bitk v Libiji, Tuniziji, Siciliji in na Francoskem. Za svojo udeležbo pri invaziji na D-day je prejel bronasto zvezdo.

Ko je bil prestavljen na pasivno listo v armadi, se je Col. Triner povrnil v svojo bivšo službo v civilu, kot predsednik Joseph Triner korporacije, ki izdeluje Trinerjevo grenko vino, želodčno zdravilo, ki ga je iznašal njegov oče pred skoro 60 leti.

ŠKRAT

Ljubosumnost

Lady Forster je bila daleč po svetu znana krasotica. Ko se je mudila v Lausanni, sta jo občevala dva slavna možka, in sicer zgodovinar Gibbon (umrl je leta 1794) in zdravnik Tissot. Simpatije obeh so se kmalu križale in drug sta zalezovala drugega.

Nekoč je dejal ljubosumni Tissot Gibbonu:

— Gospod zgodovinar! Če lady zbolji zaradi vaših publikacij, sladkosti, jo bom ozdravil jaz.

Gibbon je prestregel očitek in izjavilo:

— Gospod zdravnik! Če lady umre zaradi vaših receptov, bom skrbel jaz, da bo ostala nesmrtna.

LETEČE KAČE

Na indoavstralskem otočju so znane tri vrste kač, ki se mečejo z drevja na tla, ne da bi se pobile. Ob trupu imajo nekakšne plavutim podobne izrastke, ki so prejkone namenjene kot organi za plezanje, ki pa služijo kačam tudi za padala. H. Hedinger je našel zdaj na avstralskem otočju še neko novo vrsto leteče kače, ki se z drevja, na katerem prebiva večina do 20 metrov visoko, nikoli ne spušta drugiče kakor lete. Sicer v nobenem teh primerov ne more biti govora o pravem letenju, zato nimivo pa je ugotoviti, da so med drugimi na drevju prebivajočimi živalmi tudi nekatere vrste kač poskušale zavojevati si ozračje.

Opomini glede racijoniranja

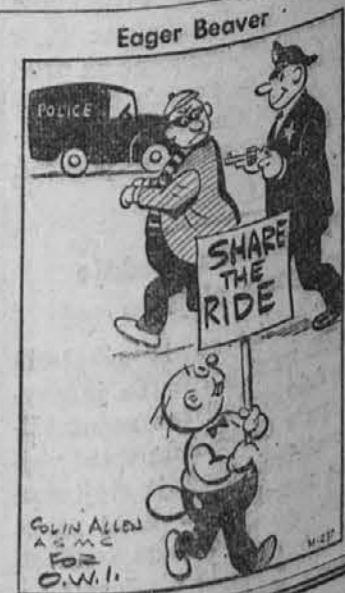
Meso, sir, maslo, konzervirane ribe in mleko
 Rdeče znamke Y-5 in Z-5, in A-2 do U-2 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Procesirana jedila
 Modre znamke H-2 do C-2 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Sladkor
 Sladkorna znamka štev. 35 na 5 funtov sladkorja je veljavna do 2. junija. Znamka št. 36 je veljavna do 31. avgusta.

Kurino olje
 Znamke štev. 1, 2, 3, 4 in 5, so sedaj veljavne, vsaka za 10 galonov.

Cevlji
 Znamke št. 1, 2 in 3 z zračnoplovom v knjižici št. 3 so veljavne do preklica.

Domačo zabavo

za članice in prijatelje priredi krožek
 št. 3 PROGRESIVNIH SLOVENK

v Slov. društvenem domu na Recher Ave.
 V NEDELJO 20. MAJA 1945
 Vabi se na udeležbo

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther
Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

"Jaz sem to poskusila. Jaz jim morala gledati v oči, sama, in vzdržati..."

"Gledala ga, kakor v snu govorijo samo dobre besede. — 'In zdaj sem se boga.'"

"—to je nekaj drugega, kaj v strahu."

"— bom rekla, da sem v pred bogom."

"— tega ne smete imeti samotne strašne noči, princesa, dajte mi vendar naslov, da ga nesem tja in v spremim domov."

"— ga z velikimi, krotkimi, vseh mojih pisma, kaj jih že pišem, pridejo v pisalo mizo mojega ležeja potem v skladih, in s tem pismom ne sme..."

"...ost, če vržem pismo v kamin, bo tudi prišlo tja, in mora priti. Toda če vaš pismo..."

"Rožamarija se nasmehe. In bo to pismo prišlo tja, kar si bo že želel."

"Profesor gre z dolgimi koraki na hodnik, prej pa si je naslov. Ubogi otrok tako daleč od sveta, in ne zna niti prav napisati. Ne, naslov bo že napisan. Na njegova grofa..."

"... v Rimu, in celo zela. In potem se vrne, da mu svojo močno palico in ji jo roko. Počasi, zelo počasi v palmov gaj. Niti besede izgovorita, saj je že dovolj težavno delo."

"... leži marmornata na zeleni sončni samoti. In ne zganje v njej, vrata Rožamariji odloži plašč, in z njo njen klobuk s peškim varen prostor, in zdaj Rožamarija odpočije v poletnem stolu. Skrbno je svilen odev in metel, ki bi bilo le dobro, če bi šel k zdravniku."

"... zdravnik."

"Kakšni so to! Gospod profesor misli na vse mogoče metode, ki bi bile prirojene brauneško knežjo družini, ali splah ne ve, da sem..."

"...nosti ni dobro. Tu je poklical bom koga, visoko sestavila brzojavko, da jo počutite. Nikakor ne taja se knez prestrašil..."

"... oče o svojem otroku vedno je drugače z njim razumel ali slabo."

"... zapoje, toda nihče ne..."

"... je šla pač k svoji mami, Angelina? Da, če vse zahavami.—ali naj potegnem uboga Angelina samsotnica, in za tisto neplačo? Tudi Angeline ni..."

"... zdaj ne da nič storiti. In ne more pustiti same. In račun, da pride v razne položaje. Levit je dosti vreden človek, za tuje trpljenje ne zmeni, saj je bolje, če ne vmešava v tuje stvari, ali nam bo potem hvaležni ali ne. Kaj si pa dovoljujete, ne, okoli vogala in zapravljena."

"... malo oživi in poprogovarjajte se z menoj. In nima—nikogar."

"... v strahu pred bo-

"Nisem vedela, kaj sem delala; zdaj pa vem. Velik greh me teži, in zato se moram bati. Nisem vedela, kaj delam—"

"Božjo voljo poznamo pogosto šele takrat, ko smo jo že prelomili."

"Oh, da mi to poveste! Da. V zadnjih nočeh sem se tega zavedala, ko so me oči gledale. Tako očita joče. Zviti sem se morala pred očmi kakor črv—"

"Čigave oči so bile?"

"Ne vem. Ali pa morda vem. Nekoč se je nekdo obrnil... In to vem zdaj in drhtim, toda prepozno je že in ne da se več popraviti."

"Vse na zemlji se da popraviti, reče modri mož tam pri odprtem oknu, odkoder se žari večerni soj v sobo."

"In ne morem več nazaj. Oče misli o meni, da sem storila neko dejanje, ki je bilo strahopetno, zahrbtno in okrutno."

Profesor vzklizne z jasnim glasom: "Ne, to ne, princesa... to ne. Toda vaš oče mora imeti pač nekakšne vzroke, da misli tako."

"Ima jih. Vse je tako zapleteno in zavito, zanka iz trnja, in trni prebadajo moje srce. In ko so me sodili, so rekli—ne o meni—: 'Pred smrtjo človek ne laže!'"

"Princesa, pa vendar niste."

"V začetku je bilo lahko. In bila je poslednja ljubezen, ki sem jo hotela izkazati svojemu očetu, in on tega ne bi bil smel zvedeti. Slabotno srce imam, in za tem utegne marsikdo umreti. Meni bi bilo še dosti lažje, saj imam tu svoje drobne škarjice. Toda bilo bi tako strašno—majsčevalno! In vsem bi bila dala prav. Tako pa splah ne bi ničesar zvedeli. In izprva je bilo lahko. Mnogo, mnogo solza, lepih in strašnih in pristranih.—In moja duša se je pogosto sprostil in je lahko šla tja, kamor je hotela. K očetu, da je videla njega in da je pogledala, ali ima še zmerom mojo sliko nad svojo pisalno mizo."

Ubogi otrok mora spet sanjati.

Outstanding Mother

Mrs. Esther Stolnick, Brooklyn, who has been chosen as the outstanding mother of 1945. She is the mother of nine sons and two daughters, eight of her sons are in the armed forces. She is shown holding some of their decorations, including the Purple Heart.

Oglas za sedmo vojno posojilo, za katero je baš sedaj v teku kampanja, je brezplačno dalo vodstvo Enakopravnosti.

ti, ali pa je tako slaboten, da ne loči več resničnosti od sanj.

"In potem so prišle oči in me pogledale. Tedaj sem vedela, da sem grešila nad ljubeznijo. In morala bi bila vzeti črno bruno nase in ljubiti svojega očeta še naprej. Ne bi ga bila smela zapustiti, kajti kdor ga ljubi tako kakor jaz. Zdjaj pa je prepozno, to dobro vem. Poizkusila sem, a ne morem več nazaj."

"Ni prepozno, princesa, nikoli ni prepozno. Hvala bogu, nekoga slišim!"

Bila je Liza, ki je prišla s precej objokanimi očmi v sobo. Med potjo se je je lotilo domotožje. Skrb, božična tujina—saj ne ve, ali je poletje ali zima.

"Princesa, zdaj bomo storili vse, kar bo potrebno. Jaz pojdem po zdravnik, vi, gospodična pa boste spravili svojo mlado gospodarico v posteljo. Princesa, volja zmore mnogo, neizmerno mnogo. Marsikaj bi vam lahko o tem povedal. In vi imate vendar najtrdnjšo voljo. Če pozna človek pot, lahko tudi hodi po njej."

In profesor odhiti s svojim dolgim korakom in najde na Marini prazen voz, ki ga odpelje k zdravniku.

Mladi zdravnik brez bolnikov v zadregi vstane.

"Gospod tajni svetnik, tako veselo me gledate, kakor bi mi prinašali najmanj epidemijo črnih koz... O, seveda, takoj pridem. Ne vem, kaj naj bi me zadrževalo. Kam?"

"Peljali se boste, kolikor hitro se bo dalo s tem majavim vozom."

"H komu?"

"K neki princesi Brauneški, doktor. Prosim vas, bodite z ubogim otrokom zelo obzirni in nežni."

"K princesi, nemogoče! Že samo njen naslov zahteva več nežnosti kakor bi je zmogel. Raztajal se bom."

"Hudo je, doktor! Moram vam povedati, da je naredila nekaj sama s seboj in da je hotela umreti."

"Moj bog, seveda! Če ne bi bilo nič obupnega, ne bi iskali nemškega zdravnika."

Doktor nekaj zagode in voz obstane. Pred vrtnimi vrati sto-

ji velik gospod, v katerem se da v temi prepoznati nemški častnik v popotnem plašču, in gleda proti vходу. Ko zasliši oba gospoda, stopi bližje in sname klobuk:

"Oprostite, ali ne stanuje v tem parku princesa Brauneška?"

"Da, v vili Riposi."

"Hvala vam— in gospod se prikloni in gre po cesti navzdol; očitno je hotel samo poizvedovati. Gospod profesor spremi zdravnika do levov.

"Tu vas bom počakal, doktor, in prosim vas, pregovorite princeso takoj po preiskavi, da bo brzojavila očetu. Ali pa storite to vi sami... To je začaran vrt, začarana hiša in spet ni nikjer žive duše. Pojdite kar dalje postopnicah do srednjih vrat."

Potem se začne profesor izprehajati po palmovem gaju. Zrak se je iznenada ohladil. Prehladil se bo in potem se bo moral spet zdraviti. Gospod iz Sa-

marije bi že davno sedel v Jerihi, tajni svetnik pa v hotelu pri kozarcu vina, če si ne bi bil na poti naložil kopice bojazni, skrbi in zadreg. Tako stopica zdaj sem in tja, zadeva pa traja neverjetno dolgo. Mimo grede pride spet do vхода. Tu stoji že spet Nemeec s popotnim plaščem. In ker je gospod profesor prej z njim govoril in je splah zelo vljuden mož, sname klobuk in tujez. In ta pravi: "Ta vrt menda nima javnega prehoda?"

"Samo delno javnega. Več družin prebiva v tem parku. Če hočete priti vanj, boste storili to z isto pravico kakor jaz. Saj smo v gostoljubni deželi..."

In veliki gospod pride res na vrt...

"Tajni svetnik Schwarzen iz Giessena."

"Grof Thorstein."

Profesorja nekaj strese.

"Grof Thorstein iz Rima? Via Settimo Settembre?"

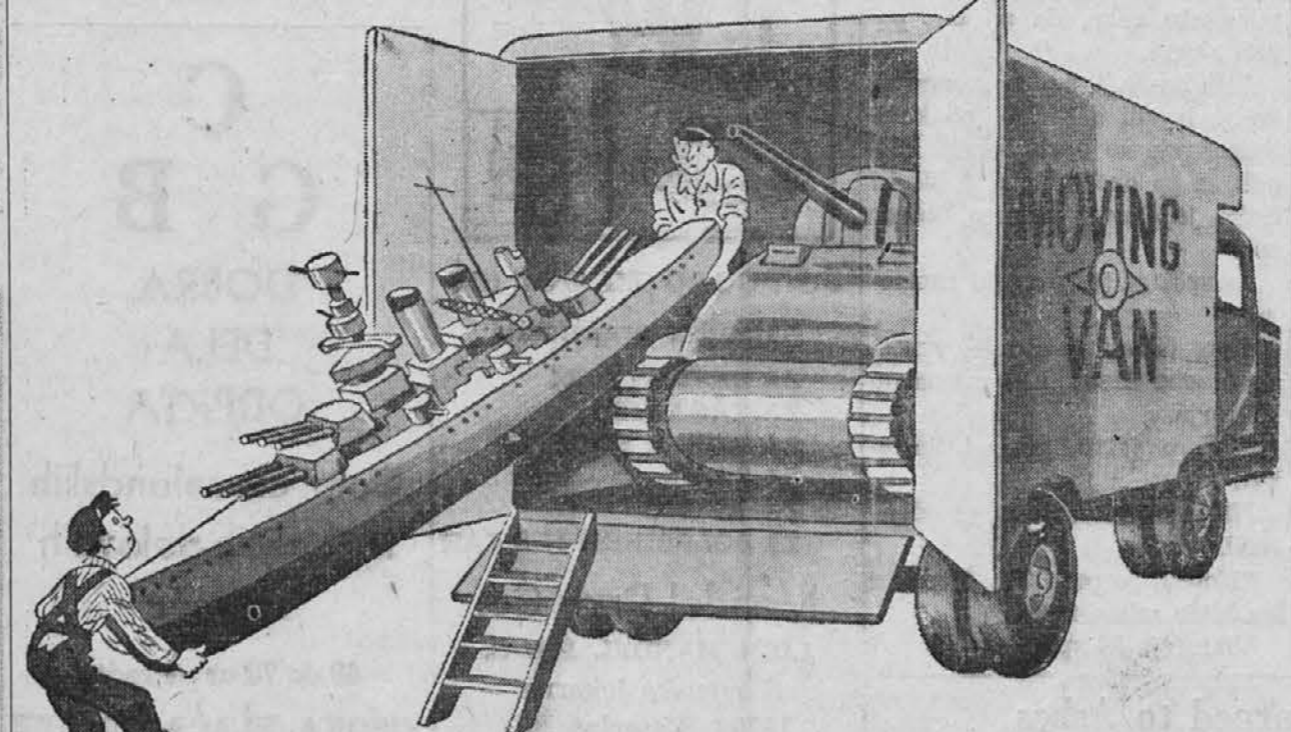
Bobby Tangen, 3, one of the youngest Americans liberated in the Philippines, entertains a group of 13th air force men with his winsome smile at a Philippine base. The youngster was born in a Jap internment camp near Manila and is homeward bound with his parents, Mr. and Mrs. Robert Tangen of Seattle, Wash.

ZAVESE Tu si lahko izberete kakoršnekolikoli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

Odprto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings
7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

HOW MUCH TO MOVE A WAR?

AS SOON as we can, we'll bring to bear on the Japs all the additional might we've been using against Germany.

What will it cost, this Moving Day of War? Estimate it in these terms: The job of moving millions of men from one front to another. Thousands of ships to carry the supplies of battle. Swarms of new-type aircraft to blast the path into enemy territory.

You can get an idea of the cost from the fact that Uncle Sam needs 7 billions from us in the mighty Seventh War Loan—now!

The Seventh War Loan will call for the greatest bond-buying we have ever done.

If you have an income—whether from work, land or capital—you have a quota in the 7th War Loan.

FIND YOUR QUOTA . . . AND MAKE IT!		
IF YOUR AVERAGE INCOME PER MONTH IS:	YOUR PERSONAL WAR BOND QUOTA IS: (CASH VALUE)	MATURITY VALUE OF 7TH WAR LOAN BONDS BOUGHT
\$250	\$187.50	\$250
225-250	150.00	200
210-225	131.25	175
200-210	112.50	150
180-200	93.75	125
140-180	75.00	100
100-140	37.50	50
Under \$100	18.75	25

ALL OUT FOR THE MIGHTY 7th WAR LOAN

"Da, in pravkar prihajam od onod."

Tedaj prihiti profesor po stopnicah.

"Dragi gospod profesor, bodite tako dobri—saj ste naročili vozniku, naj čaka?—in priskrbite mi tole iz lekarne. Ne, še nič se ne da reči. In dve brzojavki. Ena je za kneza, druga za grofa Thorstein. Potem se pa takoj vrnete s stvarmi iz lekarne. Princesa bi rada čim prej govorila z vami."

Doktor se naglo obrne spet k vili. V mraku, ki je tako naglo padel, ni opazil, da je še nekdo na vrtu.

"Gospod tajni svetnik, brzojavka... Oprostite mi, slišal sem svoje ime. Jaz sem edini Thorstein, ki bi mu princesa mogla brzojaviti. Lahko se vam legitimiram."

Hlastno seže po denarnico in vzame iz nje nekaj pisem na svoj naslov ter naposled potni list.

In gospod profesor gre k najbližji cestni svetilki, pregleda z natančnostjo znanstvenika potni list in izroči potem grofu s priklonom brzojavko.

Dolar za dolar ne morete prekositi

MONCRIEF vrednost

Pokličite vašega MONCRIEF prodajalca

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

A. GRDINA & SINOVI
Pogrebni zavod
1053 EAST 62nd ST. HEnderson 2088
Ambulančna posluga podnevi in ponoči

Ustanovljeno 1908
ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI
Haffner Insurance Agency
6106 St. Clair Ave.

Domači mali oglasnik

GOSTILNA
Mr. in Mrs. Frank Kopina
481 EAST 152nd St.
Pri nas vam vedno postrežemo z dobrim ZGANJEM, PIVOM IN VINOM. Okusen prigrizek. — Prijetna družba. Se priporočamo za naklonjenost

Frank Mihčič Cafe
7114 St. Clair Ave.
DOBRO PIVO, ZGANJE IN PRIGRIZEK
ENdicott 9359
Odprto od 6. zjutraj do polnoči

Ange's Cafe
Preje Louis Seme's
6507 St. Clair Ave.
Odprto od 6. zj. do 12. zv.

Three Corner Cafe
1144 EAST 71st ST.
Andy Kavčnik in John Levstik, lastnika.
Izvrstno pivo - vino - žganje in okusen prigrizek.
Se priporočamo

Mr. in Mrs. **Joe Sustarsic**
GOSTILNA
6702 St. Clair Ave.
Postrežemo z izvrstno pijačo in okrepčili

HECKER TAVERN
John Sustarsič in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENdicott 8866
Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odprto do 12. ure

GAY INN
J. Marn in J. Simič, lastnika
6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek.—Za prijeto družbo obiščite nas.

JANSA'S CAFE
1297 E. 55 St.
Serviramo najboljšje pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek. Odprto do 12. ure. — Se priporočamo za obisk.

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELEDDEC
GLenville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Joe Mrhar, lastnik
Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

Superior Body & Paint Co.
Popravimo ogrodje in fenderje. Prvovrstno delo.
Frank Cvelbar
6605 St. Clair Ave. EN. 1633

E. 61st St. Garage
Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

CVETLIČARNE
Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

RAZNO
CARLSON'S HI-SPEED SERVICE
905 East 185th St.
PREJE STOPAR'S
Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

JIM OKORN
Slovenski krojač
Čistilnica ženskega in moškega oblačila
6906 ST. CLAIR AVE.
Se priporočam

POZOR, HISNI GOSPODARJI!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, žlebovih ali fornezh, zglasite se pri
LEO LADHA
1336 E. 55th St. HEnderson 7740

F. S. FINŽGARJEVI ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

"Tudi njene gozdove sem prehodil, dvakrat, trikrat. Tu pa rečem: Vsaka ura je zlata vredna — za izgubo ali za dobiček! Nikomur se še ne sanja ne, kaj je denarja po teh njenih tokavah. Njej sami pa najmanj. Kaj pa babava ve. Nič."

"Jaz pa vem, dobro vem."
"Nič ne veš, Štefan, ti tudi ne. Samo jaz vem — in pa še eden!"

Mešetar je potrepetal z levim ocesom, Štefan se je hagnil razburjen do njega.

"Kdo, zlodja? Lažeš!"

"Veš, kaj mi je rekla danes?"

"Si bil tam?"

"Bil. Je rekla: S Smrekarjem se še ne menim ne, ker je tako trd, vsaj dva dni ne. So bili iz Trsta pri meni . . ."

"Peklenska reč, kdo?"

"Počakaj. So bili iz Trsta pri meni, je rekla, pa mi bodo jutri ali pojutrišnjem pisali ali celo kar udarili na telegraf. Če pa ne bo pisanja, potem pridita s Smrekarjem."

"Iz Trsta? Le kdo jih je zvodil na to sled? — Jok, to ti povem, če si ti . . ."

Smrekar je zardel od jeze in divje buljil v mešetarja. Ta se je pa široko zarežal in pokazal škrbine rumenih zob.

"Jaz ne, ker nisem taka prišmoda, da bi si žagal vejo, na kateri stojim. Slutim pa."

"Koga?"

"Minka!"

"Učiteljica?"

"Prav ta utegne biti."

"Ne verjamem," se je oglašila Smrekarica.

"Tiho, ženske!" je zaskripal Smrekar, razgret in razdražen.

"Jok, govori!"

"Ko sva midva odšla zadnjič, in ti nisi hotel primekniti tistih par tisočakov — prebito si bil neumen —" je prišla Minka prosit za revne solarje. In Strniška, vem, da se je grozila nad tvojo skopostjo pred učiteljico. In ta — saj se v vsako reč vtakne — je pač rekla: Mati, poskusite, ponudite drugam. Takole!"

"Če je to naredila, potem naj se pripravi!"

Alena se ni mogla zmagati in je rahlo poskusila zagovarjati Minko.

"Gospod Smrekar, saj ni mislila . . ."

"Ženske tiho! sem rekel. Ne vtikajte se vmes! To pa rečem: Alena, vi zvedite to stvar od Minke. Morate! Če je res, potem ji je tu odklenalo. Sem že drugačne pregnal, pa bi te ne."

Smrekarica je ovila roko Aleni krog pasu in jo stisnila k sebi. Čutila je, kako drgeta od razburjenja.

"Saj ni tako! Nekoliko ga ima, pa govori!"

Aleni so se zarezale ostre črte, čelo je zatemnelo v gubah.

"Torej, Jok, kako?"

"Kako? Nič, dokler ne pride pismo. In če pride, zopet nič."

Štefan je naglo vstal in hodil togotno po sobi, da so šklepetale šipe po oknih. Zenski sta se stiskali druga k drugi, mešetar je pa pil in pomežikoval v polne kupice, katere si je nalival v strahu, da ne bi ostala kapljica v steklenici.

"Na! Jutri pridi navsezgodaj! če hočeš, kar v naš hlev! Nocoj nisem za pametne misli!"

Štefan mu je stisnil pest drobiža. Jok je stoji izpil zadnji kanec — in odšel.

Tedaj je tiho pa naglo odšla tudi Alena. Niti lahko noč ni rekla.

V svoji sobi je segla po peresu, da bi pisala staršem. "Moram, moram! Ne, tu ne vzdr-

žim! Samo ta dan! To je groza!"

Začela je.

Iz sobe so doneli še vedno težki koraki Smrekarjevi. Pero se je ustavljalo — zatikalo — podobe so vršle po glavi — roka je omahovala — dokler ni omagala — Glava ji je klonila na mizo . . .

Ko se je prebudila iz težke dremotnosti, ni bilo več čuti trdih korakov. Pomela si je oči, pogledala pričetno pismo, ga zgrabila in raztrgala na kose in potem raztrgala tudi Brestovo razglednico.

VI.

Nad vas se je obesilo pusto in megleno jutro. Od drevja so polzele kaplje, zadnje georgine in krizantema na vrtu so kakor objokane povešale cvetove.

Pri Smrekarjevih je bilo ču- da tiho.

Gospodinja je hodila po prstih in se ogibala sobe, kjer je ždel on. Celo krog gospodarskega poslopja ni to leno jutro vzbudilo življenja kakor sicer. Deklam in hlapcem se ni ljubilo govoriti. Zehajoč so opravljali jutranje posle in drsali s šklebedri po predverju, kot bi se še ne bile zdramile noge, da bi dvignile obutal, kakor se spodobi. Edino konjski hlapec se je enkrat začudil z zategnjenim "aha-a", ko je zagrabil paročeje stelje pa z njo vred prijel mešetarjevo nogo. Jok je zahrustal z zobmi, začemakal z žejnimi usti in smrčal mirno dalje.

Smrekar to noč ni zatisnil očesa. Novica, kakor mu jo je bil razodel mešetar, ga je grizala in razburjala, da ga je kuhala vročica. Ko je odbilo tri po polnoči, je tiho vstal, se napol oblekel in šel v drugo sobo, kjer je prižgal luč in sedel k pisalni mizi.

Da bi se premamil in premotil, je odprl zamazano računsko knjigo in pretehtaval dolžnike in obresti, sešteval in računal. Toda komaj dve strani je presodil, ko mu je roka sama od sebe izpustila svinčnik; glavo je uprl na komolec, številke v knjigi so se zmedle, oči so zastrmele v plamen sveče, ki se je širil in širil ter se spremenil v moten kolobar. In sredi tega nejasnega kolobarja je stala stara vdova Strniška in se mu rogala. Tujo, laško govoricu je slišal, celo cvenk cekinov in srebrnikov, ki so jih tuji nasipali v svoje žepe. Osramočen se je vračal domov s klobukom na očeh. In po cesti so škripali parizarji, obloženi s hodi, in voznički so pokali z biči tako samopašno, da ga je vselej zabo-

lelo, kakor bi udarjali po njem. Sram ga je bilo te tovrne procesije in še ozreti se ni upal v okna, ko je stopal mimo hiš. Pa dasi se ni ozrl, je čutil, da izza prislonejenih vetrnic mežikajo oči njegovih dolžnikov in se mu njih usta porogljivo reže.

"O kanalje beraške, posve- tim vam! Biriča v a m pošljem pred vrata, biriča z bobnom, da izterja vse te širom doline razupane stotake! Bomo videli, kdo se bo tedaj režal in se čeljustil ter mežikal skozi okna. Bomo videli! Naj vam preloži Taljan, naj le, Smrekar vam ne bo več prekladal, beračem!"

Polagoma je ugašal motni kolobar krog sveče in ginil, komolec je spodpolznil po mizi, glava je Smrekarju omahnila na laket. V sanjah so begale mimo njega sence. In vse so se mu režale v obraz. Tudi Minko je videl med njimi, celo Joka, ki se mu je ognil s pota za grm, pljunil skoz rumene zobe tobakovo vodo in potresel z denarjem po žepu.

Smrekar pa je grgral in se stresal v spanju . . .

Sveča je dogorela, stenj je omahnil, visoko je zaplapolal zadnji zubelj, skoz okna je gledalo sivo, pusto jutro.

Smrekar se ni prebudil.

Dvakrat je prišla ona tiho v sobo in se še tiše vrnila iz nje.

Ko je prišla tretjič, mu je prinesla kave in kozarček konjaka.

Rahlo mu je položila roko na vročo glavo.

"Štefan, ko bi malo kave, ves truden boš, ko spiš takole."

Smrekar je naglo dvignil glavo, zbežan pogledal svečnik, se ozrl proti oknu in si pomel oči.

"Tina, kje je Jok?"

"Bržkone še spi!"

"Tako j ponj! Sem naj pride!"

"Precej! — Oh, samo obleci se, Štefan! Hladno je!"

"Po Joka, in ne jezi me!"

Smrekar je zvrnil kozarček konjaka, žena je tiho zaprla vrata.

Štefan je vstal in se sprehodil po sobi. Stopil je k oknu in, kakor je bil razrahan in odpet, ga je odprl in se še zmenil ni za prehlajenje, pred katerim ga je svarila žena.

Ko mu je dehnilo hladno jutro v trdno glavo, je iztegnil mišičaste roke, da so mu pokali sklepi.

"Ha-ha-ha," se je zasmel, ko je brodil z žličico po kavi. Smrekarju se boste režali, kajpak, in ga opeharili za dobiček! Kako je človek neumen, kadar spi!"

In spet se je gromski zasmel.

Prav takrat je stopila v njegovo sobo Alena, namenjena do Viktorja.

"Dobro jutro, gospod Smrekar."

Ni je pogledal in nič ni odgovoril.

"Kmet," je pomislila Alena in šla hitro mimo njega.

Viktor je še spal.

Sedla je k postelji in ga pri- jela za roko, ki je ležala vrh odeje in stiskala nagrizeno jabolko. Rahlo mu je izvila sad iz roke, Viktor je trmasto namrdnil obraz in se obrnil k steni ter se ni prebudil.

Za delavce

Comptometer operatorice
Tipkarice

Junior stenografinje
Splošne klerkinje
Pomivalka posode

48 ur tedensko. Tedenska plača, poleg overtime

Zglasite se pri

The Osborn Mfg. Co.

5401 Hamilton Ave.

Mali oglasi

NAPRODAJ

je hiša za 3 družine; v dobrem stanju ter v prijetni slovenski naselbini. 3 garaže, fornez na plin, cementiran "driveway." — Dobra investicija. Hitremu kupcu se proda poceni. Nahaja se na 19515 Arrowhead Ave., pri E. 185 St. Pokličite KE 5152.

Annuals
Perennials
Vegetable Plants

POPOLNA ZALOGA GRMIČEVJA

Največja izbira v Ohio

Victory Garden Center

685 E. 185th St.

nasproti državne prodajalne žganja

Za delavce

C G B

DOBRA DELA ODPRTA

Dom clevelandskih najboljših delovnih razmer

48 do 70 ur na teden

VISOKA PLAČA OD URE

2 urada za uposlitev

880 E. 72nd St.

severno od St. Clair Ave.

17000 St. Clair Ave.

glavna tovarna

Odprto dnevno od 8.30 zj. do 5. pop.

ob sobotah do poldne

Zaprto ob nedeljah

CLEVELAND GRAPHITE BRONZE CO.

Mali oglasi

Violine, banjo, saksofone klarinete, harmonike, itd., po najnižjih cenah. Se vedno plačamo najvišjo ceno za rabljene harmonike, klavirje in druge godbene instrumente.

Hoedl's Music House

7412 St. Clair Ave. HE 0139

IZVRSTNA PRILIKA ZA SLOVENCA

Proda se licenca za pivo in vino s poslojem in opremo; približno en akter zemlje; pri politemu letovišču (Summer resort), blizu Madison, Ohio. Nobenega tekmeča daleč naokoli. Dela dober dobiček. Skupna cena \$13,000.

Kateraga veseli kaj takega, naj ne odlašajo do prvega drugega meseca. Več podrobnosti vam drage volje da

Frank Prevec

960 E. 185 St. — KE. 5030

Ako vas veseli, imam tudi lep prostor z grocerijo in mesnico v Euclid City.

Annuals

Perennials
Vegetable Plants

POPOLNA ZALOGA GRMIČEVJA

Največja izbira v Ohio

Victory Garden Center

685 E. 185th St.

nasproti državne prodajalne žganja

Za delavce

C G B

DOBRA DELA ODPRTA

Dom clevelandskih najboljših delovnih razmer

48 do 70 ur na teden

VISOKA PLAČA OD URE

2 urada za uposlitev

880 E. 72nd St.

severno od St. Clair Ave.

17000 St. Clair Ave.

glavna tovarna

Odprto dnevno od 8.30 zj. do 5. pop.

ob sobotah do poldne

Zaprto ob nedeljah

CLEVELAND GRAPHITE BRONZE CO.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKESKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN ZA VES DAN ALI DELNI ČAS Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj. Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901 od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

OHIJSKA VINA

Prodajamo na debelo in drobno

Nottingham Winery

17721 Waterloo Rd.

ZA 2 DRUŽINI

Hiša 9 sob, 2 forneza, 2 kopališči, 2 garaži; na 19803 Cherokee Ave. Cena \$6800.

Hiša 8 sob, za 2 družini, na 365 E. 161 St. Cena \$6600.

V to hišo se lahko takoj selite.

L. Petrich

Realtor 19001 Kildeer Ave. IV. 1874

KADAR vaša električna ledenica potrebuje popravila, pokličite

Franks Refrigeration Service

15523 SARANAC RD. Tel. GLenville 4627

DANICA'S CAFE

Vogal E. 169 St. in Grovewood Ave.

Danica in Joe Hrvatin

Priporočamo se za obisk. Fina pijača in prijetna družba.

CAMERA "Y" SHOP

16355 EUCLID AVENUE pri Ivanhoe Rd.

Cameras — Enlargers

Kemikalije, papir, film in druge slikarske predmete

ZA CEMENTARNA DELA

kot pločnike in driveways

pokličite

JOHN ZUPANCIC

18220 Marcella Rd. KE. 4993

MARIE'S BEAUTY BAR

Permanents, Bleaching, Dyeing

E. 69th & St. Clair Ave.

HE 6313—0157

MARIE FRANKOS, lastnica

Izvršimo vsa dela, spadajoča v lepoto

KUPITE IN PRIHRANITE PRI

Northeast Sales & Service

Roper, Grand, Norge—plinske peči. Kombinacijski grelci na premog, plin in na olje. Oddajte vaše naročilo za ledenico in pralni stroj sedaj!

Northeast Sales & Service

JERRY BOHINC, lastnik 819 E. 185 St. Odprto do 8. zvečer

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi

JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE. POKLIČITE: ENdicott 0718

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

IŠČE IZKUŠENO PERICO

IN SNAŽILKO, za delo po 12 dni v tednu. Mora imeti priložna ročila. Plača \$6.25 na dan. Delo se nahaja blizu Cedar Pointa, Clev. Heights. Pokličite ER 2400

Acetylene Welderji

certificirani Drill Press operatorji

Grinders Sanders

Spray barvar Izurjen "Sheet Metal" delavce

Boyer Aircraft Co.

3415 Lakeside Ave.

Tovarniški delavci

PRESS HANDS MACHINE OPERATORS GALVANIZERS

Delavci za splošna tovarniška dela

Dobra plača od ure in overtime

J & L Steel Barrel Co.

8806 Crane Ave.

En blok južno od Union

Mali oglasi

Farma naprodaj

10 akrov sadnega drevja rodovitne zemlje. Hiša s 6 sobami, kopalnico, tekočo vodo, električno triko. Dvojna garaža, kokošarnica za 2,000 kokoši; hlev in 2 majhni "brooder" poslopji. Nahaja se na Haines Rd., North Madison, Ohio. Poizve se pri

FRANK GERLICH

Lake Rd. Perry, Ohio

Naprodaj je

7 sobna hiša; garaža za dva avta; na 898 E. 75 St. Sedaj je prazna. Za več pojasnitev pokličite KE 9794, ali pa se zglasite na 16901 Grovewood Ave.

Za POPRAVILA NA HIŠNIH PREDMETIH, pokličite

A L E X

667 E. 159 St.

SOUND SYSTEM INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popust za družine

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — Head, 988

Avtna zavarovalnina

za 5 ali 10 tisoč dolarjev "Liability" za samo \$20.

Nova državna postava zahteva, da ima vsak voznik avtomobila zavarovalnino na avtu. Za nadaljnje pojasnitve obrnite na

Mihaljevič Bros. Co.

6424 St. Clair Ave.